

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 261. szám
1989. november 3., péntek

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ara: 4,30 forint

Tisztáldozat, vagy a körülmények kényszere?

A városi tanács — munkáltatói jogát gyakorolva —
felmentette a polgármestert

Ha a tudósító a tegnapi, rendkívüli tanácsülésen készült jegyzetéből képes lenne kihámozni, melyik szót írta le a leggyakrabban, alighanem a „közvélemény” után húzhatná a legtöbb strigulát. Annak a kérdéscsoportnak a vitájában ugyanis az igazából nem definiálható szó — melyet a Magyar Hírlap cikksorozata tételként föl a testület több tagjával a tanács és elnöke megítélését illetően — a legkülönbözőbb értelmezésekben hangzott el. Úgymint: közvélemény = egy, tagjainak számát nyilvánosságra nem hozó szerveződéssel; vagy egy adott célra (a tanácstagság lemondatására) meghirdetett lakossági fórum másfél száz résztvevőjével; netán egy lakóte-

releti népfremlbizottsággal; vagy — másfelől nézvést — valamennyi városi polgár törvényesen megválasztott képviselőinek testületével. Ha ez utóbbit fogadjuk el, mint legvalószínűbbet, azt kell írunk: a város közvéleménye tegnap nem tartotta szerencsésnek, ha dr. Csonka István tanácselnök továbbra is betölti e tisztségét. Megválasztásának módját illetően — a polgármester kérésének és a testület döntésének is megfelelően — az elmúlt két hétben egy eseti bizottság vizsgálódott, dr. Tóth Károly vezetésével. Javaslatait tegnap ismertette és megszavaztatása előtt részletes indoklással is szolgált az ad hoc-bizottság elnöke.

Kiszorítódsi

A tanácselnök távozása vagy maradása mellett szóló érvek csoportosításakor kiderült: előbbiek a számosságban. A bizottság véleménye szerint ugyanis azzal szemben, hogy törés és zökkenők nélküli volna a városvezetés, és hogy a választásokig megnövekvő feladatokat nem kellene tétetni az utódlás miatt, nos, ezekkel szemben több „tétel” állítható. Csak vázlatosan: megszűnnének a tanácselnök személye elleni támadások, s így a testület sebezhetősége; megnyugtatóan hatna a közvéleményre is, ha a tanács nem tárgyalna lassanként már folyamatosan személyi kérdéseket, hanem a város működésével foglalkozhatna; a védekező állásba kényszerített tanácselnök maga is megnyugvással fogadna egy jogilag és emberileg is korrekt megoldást.

Nos, ezekre tekintettel az önkéntes lemondást, a testületi kezdeményezést (újabb) összeférhetetlenségi vizsgálatot, a rosszallást kifejező visszahívást elvetve a bizottság a felmentést, azaz munkáltatói jogának gyakorlásaként a munkaviszony megszüntetését javasolta a tanácsnak. Nemi vita után, hogy tudniillik, mi legyen a felmentés dátuma: azonnali-e vagy későbbi, 64 helyeslő és 6 ellenző szavazattal a javaslatot elfogadták. Eszerint mártól, november 3-tól a hónap végéig dr. Csonka István még ki nem vett évi szabadságát tölti, december elsejétől 1990. május 31-ig hat hónapi felmondási időt biztosítanak számára azzal, hogy a munkavégzés alól felmentik. Az ad hoc bizottság vezetője — mintegy magyarázatként arra a vélekedésre, hogy e döntésével „tisztáldozatot hoz a tanács” egy másik tanács tag által „politikai kiszorítódnak” nevezett — sakkjátzmában, arra utalt: a körülmények kényszeréről van szó.

Hogyan tovább?

Udvariasan, kölcsönös köszönőnyilatkozatok után kényszerítő kérdésre kellett vá-

laszt találni: mártól ki lesz a vezénylő karmestere a városi tanács testületének és apparátusának. Dr. Müller Józsefnek elnökhelyettes javaslatát —, hogy a következő tanácsülésre dolgozzanak ki megoldást — azért vetette el a tanács, mert láthatóan kíváncsi volt, mit tartogat még a tarsolyában az ad hoc bizottság. Előadott tehát, hogy optimálisan egy tanács tagot kellene elnöknek választani a várhatóan fél év múlva esedékes választásokig. Am — erre a kis időre — a megkérdezettek (nem derült ki, kik ők) egyike sem vállalta, hogy „rendes kenyérkereső foglalkozását” átmenetileg feladja. A vb-tagok váltott elnökösködésének is vannak ellenérvei, s a jelenlegi elnökhelyettes sem tudná a saját munkája hanyagolása nélkül ellátni teendőket.

További törvényes eshetőségek hiányában dr. Tóth Károly azt javasolta: ideiglenesen három tanács tagot bizzanak meg a tanács képviselőivel: dr. Karsai Évát, dr. Horváth Tamást és Takács Mátét ajánlva e társadalmi posztra addig, míg elnököt nem választanak. Ekkor aztán szóba hozták, hogy a Hazafias Népfreml jelölési jogosítványa még érvényben van, meg hogy az elnökhelyettes feladata a tanács képviselete, így aztán a többség amellettt voksolt: az elnökjelölést kell megkezdeni, s az ügyek viteleit dr. Müller Józsefnek bízni.

Válasz egy levélre

Az ad hoc bizottság szerint arra a levélre, melyet a Fidesz és az SZDSZ szegedi szervezetei juttattak el a tanács tagokhoz két hete, s amelyben egyenkénti lemondásra szólították fel őket egyebek közt, válaszolni kell. Dr. Tóth Károly megette: eltorzítottan nevezte

Aki tehát tegnap még arra lett volna kíváncsi, milyen feladatok sorakoznak, hogy a peremkerületekben javuljanak az életkörülmények, vagy hogy miként javítható a városkörnyék és a város kapcsolata, annak várnia kell: ezekre már nem futotta. Pedig még nem mutatott az óra kettőt sem...

Ópusztaszeren üljön össze először az új Parlament!

— javasolja Szűrös Máttyás

Emlékműavatás Szentesen

„Hivatalosan évtizedekig nem volt egy talpalatnyi hely sem, ahol — ha jelképesen is, de — gyertyát gyújthattak volna a hozzátartozók a II. világháborúban elhunyt szeretteik emlékére. Különösen fájdalmas volt ez, amikor elérkezett a halottak napja. Nem véletlen tehát, hogy pontosan ehhez a dátumhoz kapcsolódik — átrendező politikai életünknek köszönhetően — országsszerte az új emlékművek avatása.

A közös sírok felett, ahol együtt pihennek magyarok, románok, szlovákok, németek, zsidók és cigányok, jelképesen új keresztet, új síratófalakat magasan rakjuk a felirat: nem feledjük a világháborúk áldozatait. De ezen emlékezőhelyek egyben a nemzeti katalizmák áldozatainak emlékművei is. Arra figyelmeztetnek bennünket, hogy soha ne ismétlődhesse meg a több mint négy évtizeddel ezelőtti szentesi gyilkossághoz hasonló tragédiák.

Sokak számára az igazság kimondása brutálisan kiméletlennek tűnhet, de valójában ez az egyedüli humanus megoldás; ez hozhat a testnek és léleknek egyaránt gyógyulást. Bárkiről, bármelyik családról is legyen szó. Hősök, vagy áldozatok ők, akikre ma emlékezünk? Mára valamennyien áldozatokká váltak. Valamennyien nemzetünk halottai, sorsuk intó példa a mai nemzedékek számára.”

(Részlet Szűrös Máttyás avatóbeszédéből)

A régi Tisza-híd lábazatából előkerült, svéd gránitkockából álló új emlékmű előtt Szűrös Máttyás, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke mondott avatóbeszédet tegnap délután három órakor Szentesen. Máté István szobrászművész alkotásán a megszokottól eltérően sehol egy tank, egy gépfegyver, egy patetikus jelkép. A szobor-kapu mégis kifejezi a legfontosabbat: az iszonyatot, a halált és kegyeletet — emlékeztette a szentesi polgárokat Szűrös Máttyás.

Zsúfolt program után avatták az emlékművet. Dél előtt 11 órától Szegeden Lehmann István megyei tanácselnökkel találkozott az elnök, majd Szentesen a helyi politikai csoportok képviselőivel beszélgetett. Késő délután — a kegyeleti aktus befejeztével — a szentesi Horváth Mihály Gimnázium diákjaival találkozott. Sőt, néhány perce arra is jutott, hogy lapunknak interjút adjon.

— Miért a szegedi látogatás?

— Valójában Szentesenre jöttem, utba esett Szeged is.

— Elárulná, hogy a szűk körben zajlott megbeszélésen mi került szóba?

— Nem titok. A tanácselnök tájékoztatott a megye életéről. Öröm számomra, hogy rendben mennek a dolgok. Bizonyos személyi problémák ugyan vannak, de ezt helyben kell megoldaniuk.

— Ilyen fontos szerepet szán a helyi tanácsoknak?

— Úgy gondolom, a helyi önkormányzatok erősítése rendkívül fontos. Nemcsak biztos parlamentre, erős kormányra, hanem önálló tanácsokra is szükség van. Ezért is töreksem arra, hogy mihamarabb megalkothassuk az önkormányzatról szóló törvényt. Hiszen beleavagtunk a tulajdonreformba, fontos, hogy a városok, a falvak tanácsai kapják vissza, ami az övék. A privatizáció nem azt jelenti, hogy mindent magánkézbe kell adni, a helyi közösségek is legyenek tulajdonosok.

— Ön a stabilitást szorgalmazza. Mindez a politikai életre ma aligha mondható el!

— Így igaz. Az egykori kormánypart most alakul át, az új pártok erősödőben. Ugyanakkor ziláltak a viszonyok, sok az ellentét, éppen ezért a kormánynak szilárdnak, a nemzet kormányának kell lennie mihamarabb. A békés átmenetet csak így tudjuk biztosítani. Az államélet stabilizálása elengedhetetlen. Minden pártnak meg kell értenie, hogy csak a békés átmenet jelent perspektívát.

— A mostani útja akár korteskedésként is felfogható?

— Ó nem! Erről szó sincs, hiszen november végéig moratóriumot hirdettek. Egyébként is, ha jelölnek, saját módszereimmel kívánok korteskedni. Úgy gondolom, sokan ismernek az országban és ez nagy előny.

— Gondolom, Szegeden nemcsak erről beszélgettek!

— Ópusztaszer volt a fő téma, mivel a Történelmi Emlékbizottság elnöke is vagyok. Pontos, hogy a Feszty-körkép körül minden rendben menjen, hiszen közeleg a világkiállítás

— Hogy áll a nemzeti ünnepeink?

— Az építkezés befejeződött, most a restaurálás körül van még némi vita. Úgy tűnik, a merleg nyelve arra billen, hogy lengyel szakemberek végezzék el ezt a munkát.

— Eddig Csongrád megye eléggé magára maradt ebben...

— Ez nemzeti ügy. Úgy tűnik, most az országos zsebbe is bele fogunk nyúlni, hogy minden rendben menjen. Egy alapítvány is születőben van. Szóval anyagilag rendeződik a körkép ügye. Szoros összefügg ez azzal is, hogy átalakulóban vannak

ünnepeink. Csak az lehet a helyes, ha a nép dönt arról, milyenek legyenek nemzeti ünnepeink. Javaslom, hogy augusztus 20. a Magyar Köztársaság kiemelkedő ünnepe legyen; hiszen az államalapítás, a Szent István-gondolat jelenti a folytonosságot a köztársaság életében. Ezért is emelem fel a szavam azért, hogy az első szabadon választott majdani Parlament Ópusztaszeren tartsa első ülést. Ugyancsak fontosnak tartom, hogy október 23-a legyen piros betűs ünnep, a köztársaság napja, a népfelkelés és a nemzeti függetlenség ünnepe.

R. G.

P. K.